

23.10.2003

1358/4/02

**Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio**

**Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Matti Vartia**

## **TELEVISION POISOTTAMINEN VANGILTA**

1

### **KANTELU**

Arvostelitte 23.5.2003 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassanne kirjeessä A:n vankilan menettelyä ---, television poisottamista, --- koskevissa asioissa. ---

2

### **SELVITYS**

Kirjoituksenne johdosta hankittiin A:n vankilan johtaja B:n lausunto ja vartiopäällikkö C:n selvitys (---). Oikeusasiamiehensihteeri Matti Vartia on lisäksi kuullut asiasta apulaisvartiopäällikkö D:tä.

3

### **RATKAISU**

---

3.2

#### **Television poisottaminen**

Kirjeessänne epäilette, että televisionpoisottaminen sellistänne oli lisärangaistus siitä, että olitte närkästynyt henkilökunnan menettelyyn puhelimen käyttöä koskevan tapauksen yhteydessä. Laitoksen selvityksessä poisottamisen syyksi ilmoitettiin aggressiivinen käytöksenne. Henkilökunta pelkäsi, että rikkoisitte television.

Asiassa on kyse siitä, millä edellytyksillä vangin selliin sijoitettu laitoksen omistama televisio voidaan ottaa pois ja täytyi vätkö tapauksessa kyseiset edellytykset.

Tutkintavangin oikeudesta omaisuuden hallussapitoon säännellään TVL 7 §:ssä sekä tarkemmin oikeusministeriön vankeinhoito-osaston antamassa määräyksessä nro 13/011/99. TVL 7 §:n mukaan tutkintavanki saa pitää hallussaan mukanaan tuomansa ja myöhemmin saamansa omaisuuden, ellei hallussapidosta aiheudu haittaa laitoksen järjestykselle. Omaisuuden hallussapitoa koskevan määräyksen kohdan 2.2 mukaan vangilta ei tule ilman erityistä syytä kieltää muun muassa television hallussapitoa. Määräyksen

ohjeellisen osan mukaan erityisenä syynä, jonka perusteella sen hallussapito voidaan kieltää, voi olla tilojen tai laitoksen sähköverkon riittämättömyys, laitoksen paloturvallisuus, osaston luonne tai muu vastaava syy.

Lähtökohtana on siten, että tutkintavangilla on oikeus saada pitää televisiota sellissään. Säännökset koskevat kuitenkin tutkintavangin oman omaisuuden hallussapitoa ja tapauksessa on kyse laitoksen omistamasta sellivarustukseen kuuluvasta televisiosta. Asiassa on huomioitava myös se, että vangilla ei ole A:n vankilassa mahdollisuutta saada haltuunsa omaa televisiota. Käsitykseni mukaan on perustelua lähteä siitä, että laitoksen valitseman ja päättämän käytännön ei tulisi kuitenkaan heikentää vangin asemaa asiassa.

Koska kyse on laitoksen omistamasta laitteesta, käsitykseni mukaan ei voida katsoa, että laitoksella ei olisi tietyin edellytyksin mahdollisuuksia sen poisottamiseen. Käsitykseni mukaan television tai muun esineen tai laitteen poisottaminen on hyväksyttävää, mikäli se on tilanteessa välttämätöntä valtion omaisuuden vahingoittamisen estämiseksi. Koska vanki joutuu tilanteessa joka tapauksessa epäedullisempaan asemaan verrattuna siihen, että hänellä olisi jo alun perin ollut oma televisio hallussaan, asiassa tulisi vangin oikeusturvan kannalta kiinnittää erityistä huomiota vaaran konkreettisuuden arviointiin, sen riittävään dokumentointiin sekä siihen, että toimenpide ei kestä kauempaa kuin se on perusteltua. Jos tilanne ei nopeasti laukea, vangille tulisi mielestäni antaa mahdollisuus oman vastaavan laitteen hallussapitoon.

Katson, että selvityksen perusteella ei ole aihetta epäillä, että television poisottaminen olisi ollut kurinpidollinen toimenpide. Selvityksen perusteella on kuitenkin osittain epäselvää ja tulkinnanvaraista, onko tilanne ollut sen kaltainen, että television poisottamiselle ja sen kestolle on ollut riittävät perusteet. A:n vankilan johtaja määräsikin television välittömästi palautettavaksi selliinne saatuaan tapahtumaa koskevan raportin.

Säännökset asiassa ovat osittain tulkinnanvaraiset ja asia on myös osittain sääntelemätön. Käsitykseni mukaan vankilan menettelyä asiassa ei ole siten pidettävä lainvastaisena. Yhdyn kuitenkin A:n vankilan johtajan lausunnossaan esittämään, jossa hän kiinnittää henkilökunnan huomiota raportoinnin asianmukaisuuteen.

Asiaa arvioitaessa on kiinnitettävä huomiota myös siihen, että omaisuuden hallussapitoa koskevassa määräyksessä asetetaan tavoitteeksi kehittää vankien asuinolosuhteita turvallisuuden ja järjestyksen ylläpitämiseksi siten, että vankien omien tavaroiden ja laitteiden hallussapidon tarvetta voidaan vähentää.

Saatan käsitykseni tilanteen ongelmallisuudesta myös Rikosseuraamusviraston tietoon mahdollisia toimenpiteitä varten.

---

## TOIMENPITEET

Saatan edellä kohdissa --- ja 3.2 esittämäni käsitykset A:n vankilan johtajan tietoon lähettämällä hänelle jäljennöksen tästä päätöksestäni.

Tämän lisäksi saatan kohdassa 3.2 esittämäni käsityksen Rikosseuraamusviraston tietoon lähettämällä sille jäljennöksen tästä päätöksestäni.